

Syke barn i barnehagen....

Råd om sykdommer hos barn
Barnehagen

INFORMASJON TIL FORELDRE SOM HAR BARN I BARNEHAGE

Du kommer sikkert mange ganger til å stille deg det spørsmålet... Er mitt barn for sykt til å gå i barnehagen?

Hensikten med denne brosjyren er å gi informasjon som gjør det lettere for foreldre å svare på dette spørsmålet.

Det er viktig å gå ut fra barnets behov. Det er ikke foreldrenes eller personalets behov som skal avgjøre om et barn skal være hjemme eller ikke. Et sykt og slapt barn trenger et fang å sitte på. I en gruppe med barn er det ofte masete og mange barn ønsker personalets oppmerksomhet.

Ditt barn skal være i en barnegruppe når det er så opplagt at det orker å delta i vanlige aktiviteter.

Generelt kan man si at det er barnets allmenntilstand dvs. hvordan det sover, spiser og klarer å være med i leken som avgjør om det skal være hjemme eller ikke. Mange ganger kan et barn være aktivt hjemme, men orker likevel ikke være med i leken i barnehagen. Som mor eller far er du ekspert på ditt barn og kan gjøre den rette bedømmelsen på hjemmeplan.

Personalet som daglig ser barnet i en gruppe har til oppgave å bedømme om barnet klarer å være med i gruppefelleskap eller ikke.

Det er viktig at du rådfører deg med personalet når du føler deg usikker.

Etter en lengre tids sykdom kan det være riktig å la barnet være med i barnegruppen kortere tid de første dagene.

Hvis du er i tvil om barnets diagnose og behandling, kan du ta kontakt med en allmennpraktiserende lege eller helsesøster om å få råd og hjelp til å bedømme dette.

SYKEPENGER VED BARNAS SYKDOM

Foreldre som har omsorg for barn under 12 år, har rett til sykepenger under fravær fra arbeidet når barnet er sykt. Dette fremgår av folketryktdloven § 3- 22, og gjelder både mor og far frem til og med det året barnet fyller 12 år.

Sykepenger etter folketrygd § 3- 22 gis i:

- 10 dagers permisjon pr. kalenderår.
- 15 dager pr. kalenderår hvis du har omsorg for mer enn to barn.
- 20 dager pr. kalenderår hvis du har omsorg for kronisk sykt eller funksjonshemmet barn.
- 20 dager pr. kalenderår hvis du er alene om omsorgen.
- 30 dager pr. kalenderår hvis du er alene om omsorgen for mer enn to barn.
- 40 dager pr. kalenderår hvis du er alene om omsorgen for kronisk sykt eller funksjonshemmet barn.

For å få utvidet rett til sykepenger på grunn av omsorg for et funksjonshemmet eller kronisk sykt barn, må du innhente forhåndsgodkjenning fra nav.

Sykepenger ved barns sykdom utbetales av arbeidsgiveren. Arbeidsgiveren kan kreve refusjon av nav for sykepenger som er betalt utover de 10 dager pr. år for den enkelte arbeidstaker. Du kan være fraværende i inntil tre dager uten å fremlegge legeerklæring om barnets sykdom. I motsetning til hva gjelder ved egen sykdom, stilles ikke krav til to måneders ansettelsesforhold før det foreligger rett til å benytte egenmelding. Det er tilstrekkelig med fjorten dagers ansettelse.

Vær oppmerksom på at egenmeldingsretten ved barns sykdom gjelder fraværsdager og ikke kalenderdager som ved egen sykdom.

SMITTEFARE

Man vet at mange infeksjonssykdommer smitter mest akkurat før og like etter at sykdommen har brutt ut. Ofte har barnet derfor allerede smittet sine lekekamerater når det oppdages at barnet er sykt.

VIRUSINFEKSJONER

De fleste infeksjoner som barn har, forårsakes av virus. Virusinfeksjoner smitter som regel mest rett før og like etter at symptomene har oppstått. Ut fra smittefare alene er det altså liten grunn til å holde barnet hjemme. Det som gjør om barnet skal være hjemme eller ikke, er barnets allmenntilstand.

INFEKSJONER FORÅRSAKET AV BAKTERIER

Her kan det medvirke at barnets allmenntilstand blir mer påvirket enn ved virusinfeksjoner. Barnet kan behøve behandling med antibiotika. I disse tilfellene er det best at barnet er hjemme noen dager, dels pga. den nedsatte allmenntilstanden og dels fordi to dagers antibiotikabehandling vanligvis gjør barnet smertefritt.

NOEN RÅD OM VANLIGE SYMPTOMER

Allmenntilstand

Forandringer i allmenntilstanden er ett av de sikreste tegn på sykdom hos barn, som f. eks:

- Barnet virker sykt og er ikke slik det pleier å være.
- Barnet orker ikke å sitte, men henger med hodet.
- Barnet orker ikke å snakke.
- Barnet orker ikke å være oppe å leke –selv i korte perioder.
- Barnet vil ikke drikke.
- Barnet har nedsatt appetitt.
- Barnet kvikner ikke til, selv når de får febernedsettende medisin.
- Barnet sover urolig.

NOEN RÅD OM VANLIGE SYKDOMMER

FEBER

Feber skyldes vanligvis en infeksjon forårsaket av virus eller bakterier. Barnets temperatur måles i endetarmen og som feber regnes morgentemperatur over 37,5 grader og kveldstemperatur over 38 grader. Om barnehagen ringer vedr. et barn med mer enn 38 i feber, må barnet hentes. **Vi forventer at barnet hentes inne ca 45 minutter.** Om barnehagen ringer vedr. et barn med dårlig allmenntilstand, MÅ dere ikke hente. Vi ringer for å gi dere informasjon, slik at dere har et valg.

Hjemme? Barn med feber skal være hjemme. Vi *anbefaler* at barnet ditt få en feberfri dag før det vender tilbake til barnehagen etter fravær, og at dette vurderes utfra barnets allmenntilstand.

HOSTE

En del barn får lett hoste ved vanlig forkjølelse. Dersom barnet ikke virker sykt kan det gå i barnehagen som vanlig. Hoste kan for mange forverres ved fysisk aktivitet, og man bør derfor holde seg orientert om hvordan barnet greier seg gjennom dagen i barnehagen. Ved langvarig hoste bør lege oppsøkes med tanke på allergisk årsak.

Hjemme? Et barn med hoste men uten feber og med god allmenntilstand kan være i barnehagen.

VONDT I HALSEN

Når man har vondt i halsen skyldes det en infeksjon i svelget. Små barn kan ikke alltid fortelle at de har vondt i halsen. Tegn på halsinfeksjon kan være at barnet ikke verken vil drikke eller spise. De kan også ha feber. I blant forekommer brekninger, magesmerter og noen barn sikler. Dersom barnet har vondt i halsen og i tillegg feber mer enn i etpar dager, kan det være bakteriell infeksjon forårsaket av streptokokker. Du bør da oppsøke lege. Streptokokker kan gi plagsomme epidemier blant barn, gi derfor beskjed til personalet dersom ditt barn har en slik infeksjon.

Hjemme? Etter to dagers antibiotikakur skal barnet være smittefritt, og kan gå tilbake til barnehagen hvis det er feberfri og orker å delta i gruppesamvær sammen med de andre barna.

BRENNKOPPER

Dette kalles også impetigo og er en bakteriell infeksjon med sår, ofte rundt nese og munn. Behandlingen består i å vaske bort skorpen med såpe og vann og eventuelt dekke til med plaster hvis barnet fortsetter i barnehagen. Noen ganger må man bruke en bakteriedrepende salve som smøres på.

Hjemme? Barn bør være hjemme hvis infeksjonen er utbredt og behandles med antibiotika. Barnet kan være i barnehagen etter to dagers behandling med antibiotikakur.

FORKJØLELSE/ SNØRR

Snørr er i begynnelsen klart og kan gå over til tykt grønt snørr etter en tid. Ved kortvarig snørr uten påvirket allmenntilstand er det ingen grunn til å holde barnet borte fra barnehagen. Det kan være nødvendig å få barnet legeundersøkt ved langvarig blankt snørr fordi dette kan være symptom på allergi.

Hjemme? Barn med snørr uten feber eller nedsatt allmenntilstand behøver ikke å være hjemme fra barnehagen.

KIKHOSTE

I Norge er det vanlig å vaksinere barn mot kikhoste ved 3, 5 og 10 måneders alder. Sykdommen opptrer derfor sjelden i vårt land. Større barn som får kikhoste, får lette symptomer hvis de er vaksinerte. Kikhoste smitter mest i begynnelsen før det typisk symptomet ”kiking” oppstår, men det kan være en viss smittefare under hele sykdomsperioden. Det er derfor viktig at personalet får beskjed dersom barnet har fått diagnosen kikhoste.

Hjemme? Barnets allmenntilstand avgjør om det skal være hjemme. Dårlig søvn og hoste/”kiking” med brekninger innebærer at barnet ikke orker å være i barnehagen. I praksis betyr det at det kan gå 2- 4 uker før barnet kan gå i barnehagen.

MESLINGER, KUSMA OG RØDE HUNDER

De fleste barn over 15 måneder er vaksinert mot disse virusinfeksjonene. Derfor er det ikke vanlig i dag at barn får disse barnesykdommene. Mange ganger er det vanskelig å stille diagnose selv, og man bør derfor oppsøke lege hvis man mistenker at barnet har en av disse sykdommene.

Hjemme? Ja, barnet skal være i sykdomsperioden. Det kan begynne i barnehagen så fort allmenntilstanden tillater det.

VANNKOPPER

Virusinfeksjon med små væskefylte blemmer. (kopper) Disse kommer i ulike stadier, ferske blemmer opptrer samtidig med inntørkede. Barnet er smitteførende en uke før symptomene kommer, og så lenge det finnes væskefyllte/ væskende blemmer. Barn med utpreget kløe risikerer å få en bakteriell infeksjon i det området der det klør seg.

Hjemme? Når barnet har kun inntørkede blemmer kan det vende tilbake til barnehagen. OBS!! Er det kjent at et barn i barnehagen eller søsken av barna har en kronisk sykdom som medfører et dårlig sykdomsforsvar (blodkreft og lignende) bør det opplyses i barnehagen om pågående vannkoppesmitte. Dette sikrer disse barna riktig behandling mot smitten.

SKARLAGENSFEBER

Skarlagensfeber forårsakes av streptokokkbakterier. Symptomene består av vondt i halsen, ”bringebærtunge” finprikket utslett samt feber. Må behandles med antibiotika,

Hjemme? Ja, iallfall to dager etter at antibiotikakur er påbegynt. Barnet kan gå i barnehagen når allmenntilstanden tillater det.

OMGANGSYKE/ FARANG

Symptomene er diaré og/ eller brekninger/ oppkast.

Barnet kan tape mye væske. (Spesielt små barn er utsatt)

Det er derfor viktig å passe på at barnet drikker mye.

Lege eller helsesøster kan gi råd om diett.

Hjemme? I det akutte stadiet skal barnet være hjemme. Vi følger helsemyndighetens regler og anbefalinger, som sier at føst 48 timer etter siste oppkas er barnet smittefritt og kan gå i barnehagen. Barnet skal da kunne innta fast føde og være opplagt.

Avføringen behøver ikke å være fast fordi det kan ta opptil flere uker før avføringen igjen er normal.

ØYEINFEKSJON/ ØYEKATARR

Øyeinfeksjon opptrer ofte i forbindelse med forkjølelser. De går vanligvis over av seg selv på samme måte som forkjølelser gjør, Man gjør rent i og omkring øyet ved å skylle eller tørke med vann eller fysiologisk saltvann. Behandling med antibiotika (dråper eller salve) kan være nødvendig dersom øyeinfeksjonen er uttalt, blir langvarig eller er kombinert med andre symptomer.

Vi har i en av våre barnehager, en øyelege- spesialist som foresatt til et barn. Denne spesialisten sier at det er uforsvarlig å ikke gå til lege og kjøre antibiotikakur på små barn i barnehage. Hun mener vi kan og bør forlange påbegynt dryppkur før barnet kan være i barnehagen. Barnehagen har heller ikke anledning til å tørke/ vaske smittsom øyeverk over tid i barnehagen. Vi ber dere derfor holde barnet hjemme til dryppkur er påbegynt.

Hjemme? Barn som har mye verk fra øynene eller har dårlig allmenntilstand skal være hjemme. Barn som behandles med dråper / salve skal være hjemme en dag etter påbegynt behandling. Øyeinfeksjon er svært smittomt blant barn.

ØREBETENNELSE

Ørebetennelse forårsaket av bakterie behandles med antibiotika og nesedråper.

Hjemme? Dersom allmenntilstanden er upåvirket, kan barnet vende tilbake til barnehagen selv om antibiotikabehandlingen nettopp er påbegynt.

MOLLUSKLER

1-5 store blanke opphøyninger i huden som etter noen uker får en inndragning på midten. Molluskler forårsakes av virus og barnet smitter seg selv når det klør. Mollusklene smitter svært sjelden til andre personer og helbredes oftest uten behandling, men av og til kan det være nødvendig å skrape dem bort hos lege.

Hjemme? Nei.

VORTER

Forårsakes av virus. Både hånd og fotvorter helbredes ofte av seg selv, men det kan ta opp til to år før de forsvinner. Behandlingen kan være nødvendig dersom vortene sitter på utsatte steder og/eller blør.

Hjemme? Nei.

SOPPINFESJONER

Det er uvanlig hos barn å ha soppinfeksjoner i huden, men hvis man har husdyr, f. eks marsvin, kan barnet få en soppinfeksjon kalt "ringorm" Hudforandringene er typisk med ringformede utslett. Behandling er ofte soppdrepende salve.

Hjemme? Nei.

SMÅMARK

Marken er smal, hvit og ca 1 cm lang og ligner en bomullstråd.

Det vanligste symptomet er nattekløe rundt endetarmsåpningen. Behandles med ormemiddel som fåes uten resept på apoteket. Hele familien bør behandles.

Hjemme? Nei.

HODELUS

Lusa er 2- 3 mm stor, og spres gjennom direkte kontakt. Behandles med et spesielt middel eller sjampo som er til salgs på apotek uten resept.

Hele familien bør behandles samtidig, og behandlingen bør gjentas etter en uke.

Sengetøy og klær som er i kontakt med hodet må vaskes i 60 graders vask eller legges i dypfryser i noen timer.

Kammer og børster må også vaskes.

Hjemme? Man må være hjemme til første behandling er gjennomført.

Personalet i barnehagen må varsles.

SKABB

Skabbmidden graver seg ned i huden og gir etter noen uker intens kløe og utslett.

Diagnosen kan være vanskelig, og den bør helst være stilet gjennom påvisning av skabbmidd.

Hjemme? Barn må være hjemme til behandlingen er gjennomført.

FOREBYGGING AV ULYKKER

Ulykkesstatistikken viser at barn, i den tiden de er i barnehage, er utsatt for færre ulykker enn andre barn. I alle kommuner er det nå etablert ordninger for å sikre/ kontrollere lekeapparater og annet utstyr i barnehager/ parker. Her er hva du bør tenke på for å hjelpe til å minske sjansen for ulykker:

- Barnet bør ikke ha løse anorakk snorer og lignende, lange skjerf eller dusker som pynt på klærne. Det er fare for å sette seg fast å bli kvalt.
- Unngå hetter da disse kan skygge for sikten da barnet skal snu seg.
- Seler og insektsnett er påbudt i vogn ved soving i barnehage.

BARN OG KULDE

Hver vinter melder spørsmålet seg.

Skal barnet være ute når det er kaldt, og hvilken temperatur gjelder?

Det kan ikke gis noe enkelt svar; den temperaturen som man kjenner vil være avhengig av både vindhastighet og fugtighet, så vel som selve lufttemperaturen.

Ved sterk vind bør barna kanskje være innendørs selv om utetemperaturen ikke er så lav. Det barna har på seg avgjør også om de kan være ute eller ikke.

Følgende retningslinjer er rimelige:

Det settes en grense på minus 10 for utelek, men det må tas hensyn til evt. vind.

Hvor lenge barna skal være ute, vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Mange barnehager lar barna være ute i 1 ½ time ved minus 10 grader, men tiden kortes til ¾ time når det blåser mye.

Barn får fort tørr hud i kulde/ vind.

Det er anbefales å bruke kuldekrem på kalde dager.